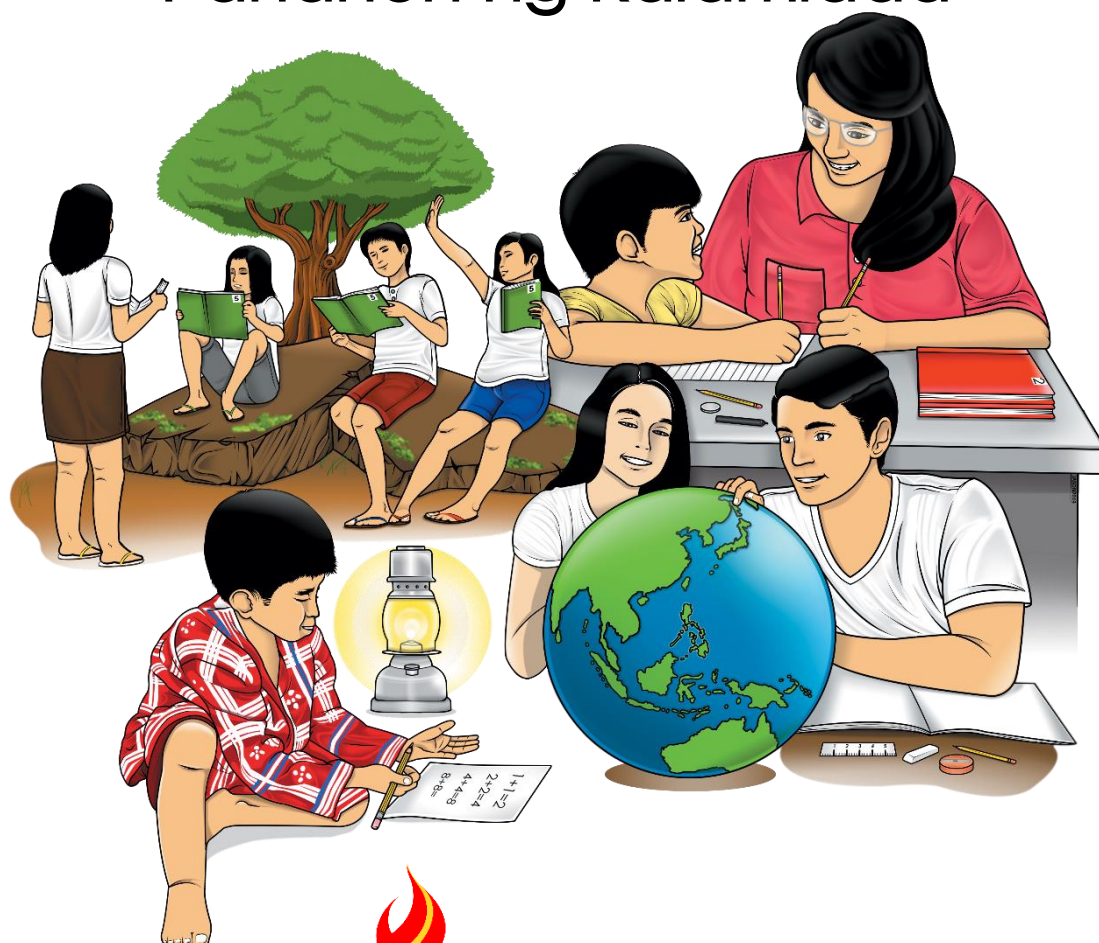

Araling Panlipunan

Unang Markahan – Modyul 8:
Wastong Gawain at Pagkilos
Sa Tahanan at Paaralan sa
Panahon ng Kalamidad

Araling Panlipunan – Ikalawang Baitang

Alternative Delivery Mode

Unang Markahan – Modyul 8: Wastong Gawain at Pagkilos sa Tahanan at Paaralan sa Panahon ng Kalamidad

Unang Edisyon, 2020

Isinasaad sa **Batas Republika 8293, Seksiyon 176** na: Hindi maaaring magkaroon ng karapatang-sipi sa anomang akda ang Pamahalaan ng Pilipinas. Gayonpaman, kailangan muna ang pahintulot ng ahensiya o tanggapan ng pamahalaan na naghanda ng akda kung ito ay pagkakakitaan. Kabilang sa mga maaaring gawin ng nasabing ahensiya o tanggapan ay ang pagtakda ng kaukulang bayad.

Ang mga akda (kuwento, seleksiyon, tula, awit, larawan, ngalan ng produkto o brand name, tatak o trademark, palabas sa telebisyon, pelikula, atbp.) na ginamit sa modyul na ito ay nagtataglay ng karapatang-ari ng mga iyon. Pinagsumikapang matunton ang mga ito upang makuha ang pahintulot sa paggamit ng materyales. Hindi inaangkin ng mga tagapaglathala at mga may-akda ang karapatang-aring iyon. Ang anomang gamit maliban sa modyul na ito ay kinakailangan ng pahintulot mula sa mga orihinal na may-akda ng mga ito.

Walang anomang parte ng materyales na ito ang maaaring kopyahin o ilimbag sa anomang paraan nang walang pahintulot sa Kagawaran.

Inilathala ng Kagawaran ng Edukasyon

Kalihim: Leonor Magtolis Briones

Pangalawang Kalihim: Diosdado M. San Antonio

Mga Bumuo

Manunulat : Mary Ann P. Abello
Patnugot : Rebecca K. Sotto, PhD
: Helen G. Laus, EdD
: Marie Ann C. Ligsay, PhD
Tagasuri : Lily Beth B. Mallari
: Angelica M. Burayag, PhD
Tagaguhit : Christopher S. Carreon
Tagalapat : Rachel P. Sison

Tagapamahala:

Nicolas T. Capulong, PhD, CESO V
Librada M. Rubio, PhD
Ma. Editha R. Caparas, EdD
Nestor P. Nuesca, EdD
Robert E. Osongco, EdD
Lily Beth B. Mallari
Rebecca K. Sotto, PhD

Inilimbag sa Republika ng Pilipinas ng _____

Kagawaran ng Edukasyon – Rehiyon III

Office Address: Matalino St., Government Center, Maimpis, City of San Fernando

Telefax: (045) 598-8580 to 8

E Office Address: region3@deped.gov.ph

Araling Panlipunan

Unang Markahan – Modyul 8:
Wastong Gawain at Pagkilos
Sa Tahanan at Paaralan sa
Panahon ng Kalamidad

Paunang Salita

Para sa tagapagdaloy:

Malugod na pagtanggap sa asignaturang **Araling Panlipunan 2** ng Alternative Delivery Mode (ADM) Modyul 8 para sa araling **Mga Wastong Gawain at Pagkilos sa Tahanan at Paaralan sa Panahon ng Kalamidad!**

Ang modyul na ito ay pinagtulungang dinisenyo, nilinang at sinuri ng mga edukador mula sa pambuliko at pampribadong institusyon upang gabayan ka, ang gurong tagapagdaloy upang matulungang makamit ng mag-aaral ang pamantayang itinakda ng Kurikulum ng K to12 habang kanilang pinanagumpayan ang pansarili, panlipunan at pang-ekonomikong hamon sa pag-aaral.

Ang tulong-aral na ito ay umaasang makauugnay ang mag-aaral sa mapatnubay at malayang pagkatuto na mga gawain ayon sa kanilang kakayahan, bilis at oras. Naglalayon din itong matulungan ang mag-aaral upang makamit ang mga kasanayang pan-21 siglo habang isinasaalang-alang ang kanilang mga pangangailangan at kalagayan.

Bilang tagapagdaloy, inaasahang bibigyan mo ng paunang kaalaman ang mag-aaral kung paano gamitin ang modyul na ito. Kinakailangan ding subaybayan at itala ang pag-unlad nila habang hinahayaan silang pamahalaan ang kanilang sariling pagkatuto. Bukod dito, inaasahan mula sa iyo na higit pang hikayatin at gabayan ang mag-aaral habang isinasagawa ang mga gawaing nakapaloob sa modyul.

Para sa mag-aaral:

Malugod na pagtanggap **Araling Panlipunan 2** ng Alternative Delivery Mode (ADM) Modyul para sa araling **Mga Wastong Gawain at Pagkilos sa Tahanan at Paaralan sa Panahon ng Kalamidad!**

Ang modyul na ito ay ginawa bilang tugon sa iyong pangangailangan. Layunin nitong matulungan ka sa iyong pag-aaral habang wala ka sa loob ng silid-aralan. Hangad din nitong madulutan ka ng mga makabuluhang oportunidad sa pagkatuto.

Ang modyul na ito ay may mga bahagi at icon na dapat mong maunawaan.

Alamin

Sa bahaging ito, malalaman mo ang mga dapat mong matutuhan sa modyul.

Subukin

Sa pagsusulit na ito, makikita natin kung ano na ang kaalaman mo sa aralin ng modyul. Kung nakuha mo ang lahat ng tamang sagot (100%), maaari mong laktawan ang bahaging ito ng modyul.

Balikan

Ito ay maikling pagsasanay o balik-aral upang matulungan kang maiugnay ang kasalukuyang aralin sa naunang leksyon.

Tuklasin

Sa bahaging ito, ang bagong aralin ay ipakikilala sa iyo sa maraming paraan tulad ng isang kuwento, awitin, tula, pambukas na suliranin, gawain o isang sitwasyon.

Suriin

Sa seksyong ito, bibigyan ka ng maikling pagtalakay sa aralin. Layunin nitong matulungan kang maunawaan ang bagong konsepto at mga kasanayan.

Pagyamanin

Binubuo ito ng mga gawaing para sa mapatnubay at malayang pagsasanay upang mapagtibay ang iyong pang-unawa at mga kasanayan sa paksa. Maaari mong iwasto ang mga sagot mo sa

pagsasanay gamit ang susi sa pagwawasto sa huling bahagi ng modyul.

Isaisip

Naglalaman ito ng mga katanungan o pupunan ang patlang ng pangungusap o talata upang maproseso kung anong natutuhan mo mula sa aralin.

Isagawa

Ito ay naglalaman ng gawaing makatutulong sa iyo upang maisalin ang bagong kaalaman o kasanayan sa tunay na sitwasyon o realidad ng buhay.

Tayahin

Ito ay gawain na naglalayong matasa o masukat ang antas ng pagkatuto sa pagkamit ng natutuhang kompetensi.

Karagdagang Gawain

Sa bahaging ito, may ibibigay sa iyong panibagong gawain upang pagyamanin ang iyong kaalaman o kasanayan sa natutuhang aralin.

Susi sa Pagwawasto

Naglalaman ito ng mga tamang sagot sa lahat ng mga gawain sa modyul.

Sa katapusan ng modyul na ito, makikita mo rin ang:

Sanggunian

Ito ang talaan ng lahat ng pinagkuhanan sa paglikha o paglinang ng modyul na ito.

Ang sumusunod ay mahahalagang paalala sa paggamit ng modyul na ito:

1. Gamitin ang modyul nang may pag-iingat. Huwag lalagyan ng anumang marka o sulat ang anumang bahagi ng modyul. Gumamit ng hiwalay na papel sa pagsagot sa mga pagsasanay.
2. Huwag kalimutang sagutin ang *Subukin* bago lumipat sa iba pang gawaing napapaloob sa modyul.
3. Basahing mabuti ang mga panuto bago gawin ang bawat pagsasanay.
4. Obserbahan ang katapatan at integridad sa pagsasagawa ng mga gawain at sa pagwawasto ng mga kasagutan.

5. Tapusin ang kasalukuyang gawain bago pumunta sa iba pang pagsasanay.
6. Pakibalik ang modyul na ito sa iyong guro o tagapagdaloy kung tapos nang sagutin lahat ng pagsasanay.

Kung sakaling ikaw ay mahirapang sagutin ang mga gawain sa modyul na ito, huwag mag-aalinlangang konsultahin ang inyong guro o tagapagdaloy. Maaari ka rin humingi ng tulong kay nanay o tatay, o sa nakatatanda mong kapatid o sino man sa iyong mga kasama sa bahay na mas nakatatanda sa iyo. Laging itanim sa iyong isipang hindi ka nag-iisa.

Umaasa kami, sa pamamagitan ng modyul na ito, makararanas ka ng makahulugang pagkatuto at makakakuha ka ng malalim na pang-unawa sa kaugnay na mga kompetensi. Kaya mo ito!

Alamin

Ang Modyul na ito ay naglalaman ng mga gawain na makatutulong sa mag-aaral upang maunawaan ang mga paksa na nakapaloob sa “Mga Wastong Gawain at Pagkilos sa Tahanan at Paaralan sa Panahon ng Kalamidad”.

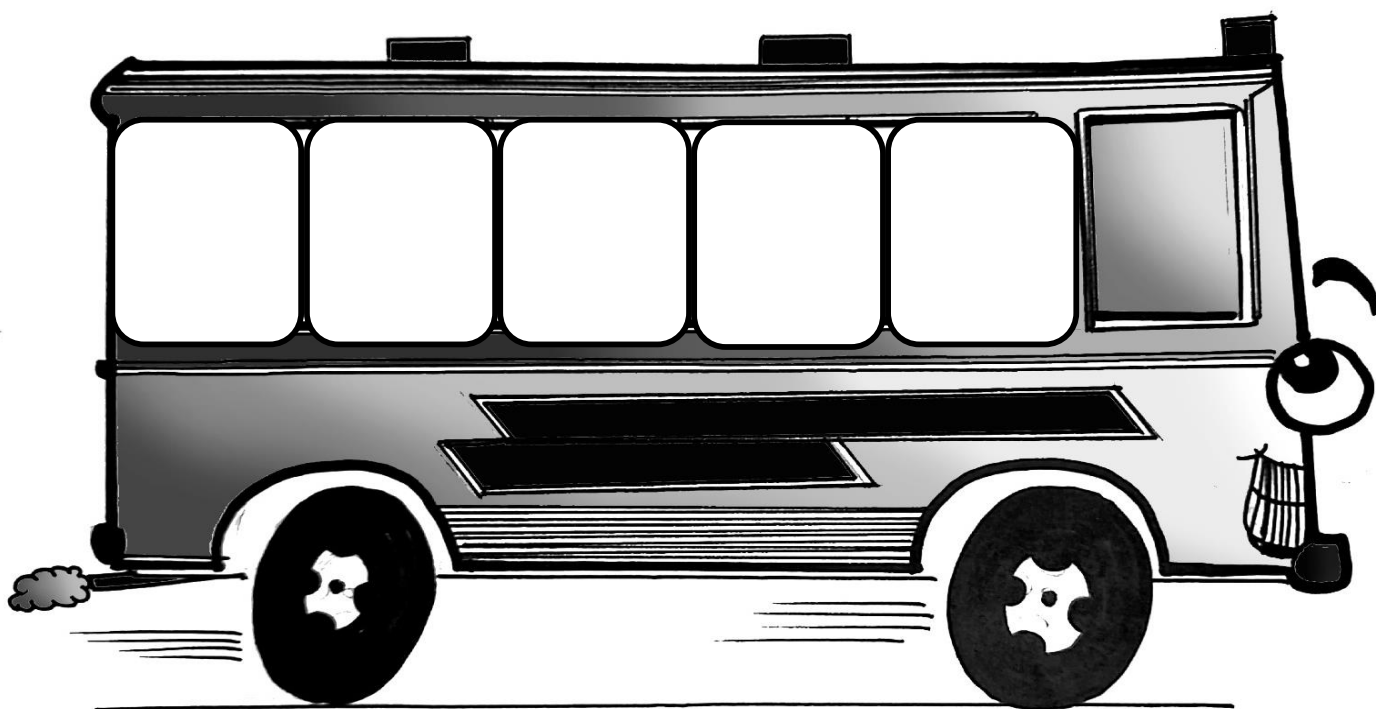
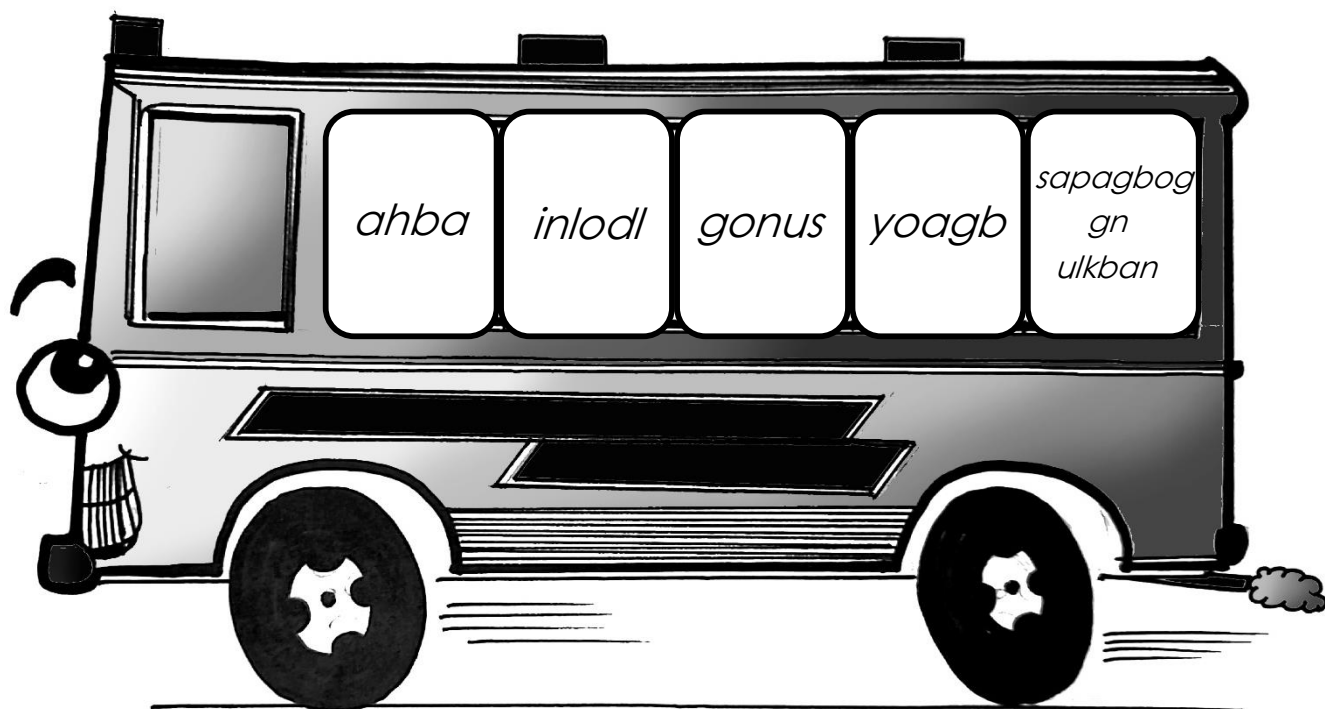
Inaasahan na maipamamalas ng mag-aaral ang mga sumusunod:

1. naisasagawa ang mga wastong gawain / pagkilos sa tahanan at paaralan sa panahon ng kalamidad;
2. nakatutulong sa paaralan at tahanan upang maging handa sa pagdating ng kalamidad;
3. nakapagpapakita ng mga angkop na tugon bago, tuwing at pagkatapos ng isang kalamidad;
4. naipaliliwanag ang epekto ng kalamidad sa anyong lupa, anyong tubig at sa tao;
5. maging responsableng mag-aaral at handa sa anumang kalamidad na maaaring maranasan sa hinaharap.

Subukin

Ayusin ang mga letra sa bawat kahon. Isulat ang nabuong salita sa ibaba.

Aralin

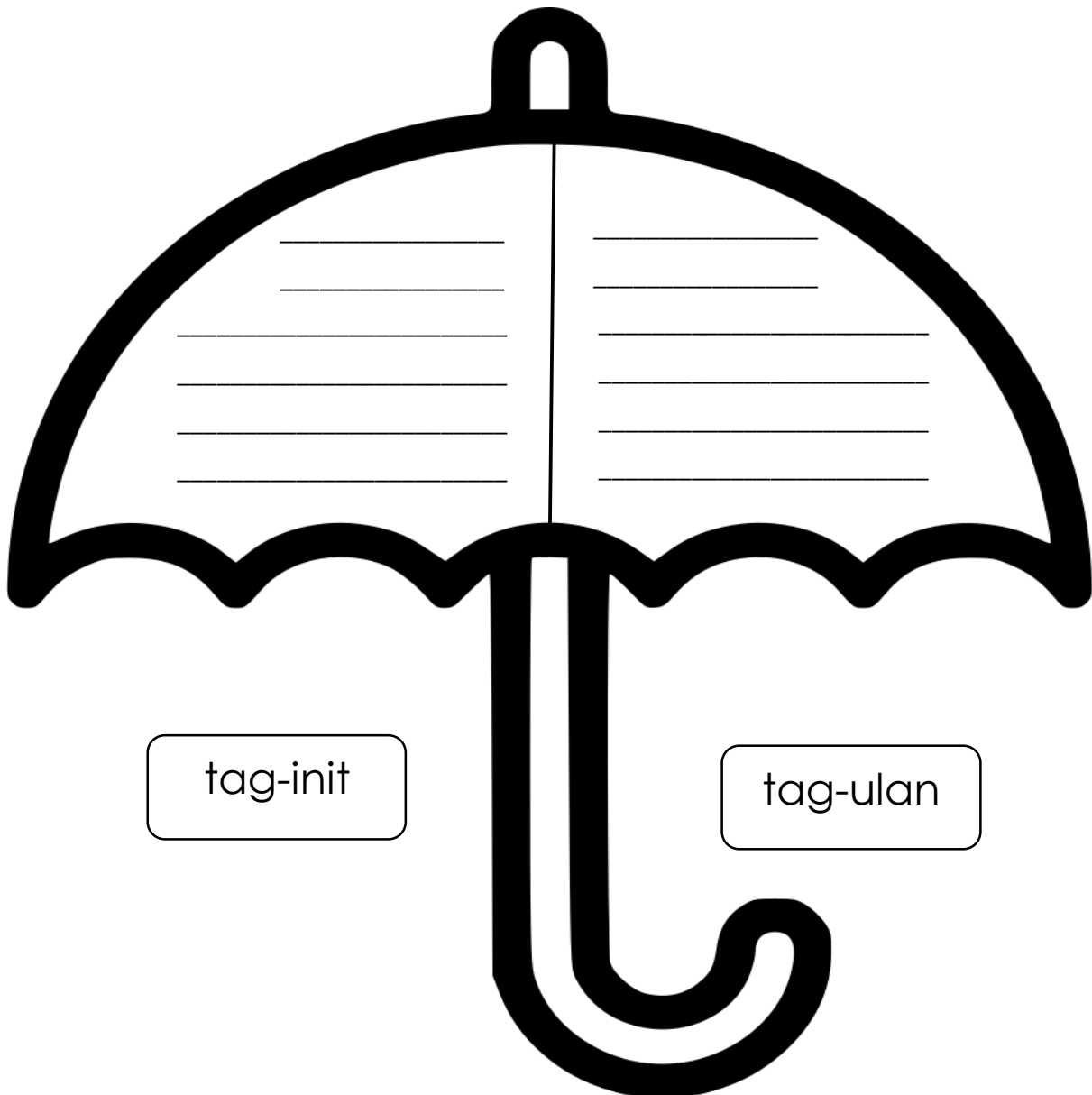
1

Wastong Gawain at Pagkilos sa Tahanan at Paaralan sa Panahon ng Kalamidad

Balikan

Isulat sa loob ng payong ang mga ginagawa mo sa panahon ng tag-init at tag-ulan.

Tuklasin

May mga natural na kalamidad na nagaganap sa ating komunidad gaya ng bagyo, sunog, baha at lindol. Basahin ang bawat sitwasyon at tapusin ito sa pamamagitan ng pagbibigay ng sariling wakas.

1. Naiwan sa bahay ang magkapatid na sina Mario at Rina. Biglang nawalan ng kuryente. Nagsindi sila ng kandila at ipinatong ito sa karton.
2. Si Mang Pedro at ang kaniyang pamilya ay nakatira malapit sa bulkan. Napansin niyang may usok sa tuktok nito.
3. Nagsasagawa ng *earthquake drill* ang klase nila Gng. Rosas. Tumakbo ang mga bata sa ilalim ng mga puno.
4. Nakita mong itinapon ni Mang Edwin ang basura sa kanal. Kinagabihan, umulan nang malakas.
5. Maraming bunga ang puno ng manga nila Merle. Malakas ang hangin dahil sa bagyong paparating.

Suriin

Nakararanas ng ibat-ibang kalamidad gaya ng lindol, baha, sunog, bagyo at pagsabog ng bulkan ang isang komunidad. Malaki ang nagiging epekto nito sa tao, hayop, anyong tubig at anyong lupa

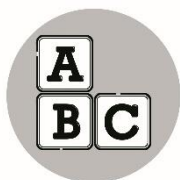
Ano-ano ang mga dapat gawin o wastong kilos sa panahon ng kalamidad?

Sa Tahanan

- Suriin kung may kailangan ayusin o kumpunihin sa bubong o anumang parte ng bahay at mga linya ng kuryente na dapat ayusin.
- Maghanda ng emergency kit na may lamang gamot, flashlight, damit, kandila, tubig at ready to eat na pagkain na maaaring dalhin sa paglikas.
- Manood ng balita sa telebisyon o makinig sa radyo tungkol sa paparating na kalamidad.
- Maaaring putulin ang mga sanga ng puno na malapit sa bahay o poste ng kuryente.
- Linisin ang mga kanal at estero sa bahay at komunidad.
- Maging laging handa o alerto sa anumang kalamidad.

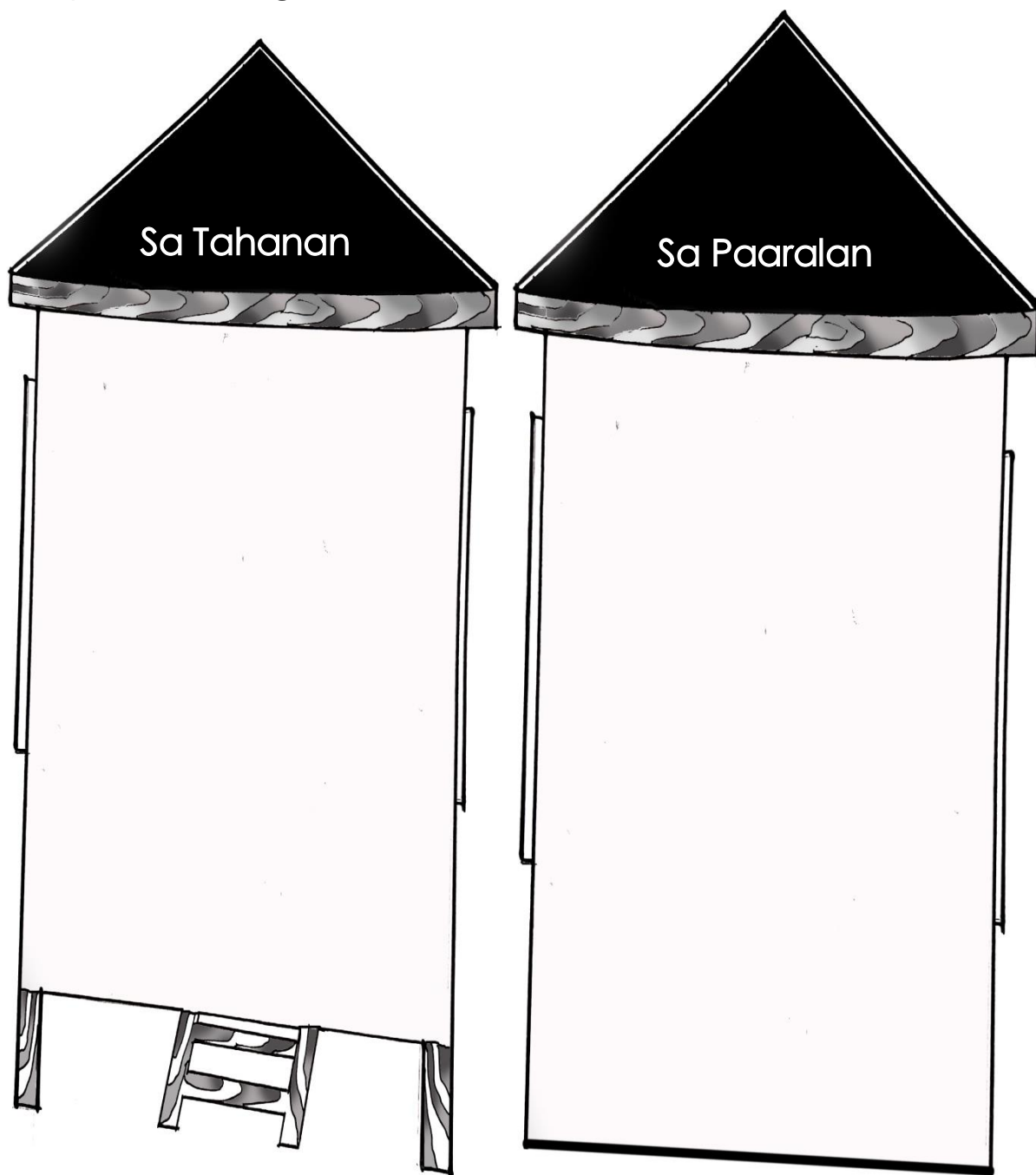
Sa Paaralan

- Makiisa sa mga *drill* na itinuturo sa paaralan.
- Itapon ang mga basura sa wastong lagayan.
- Makinig sa anunsyo ng guro tungkol sa paparating na kalamidad.
- Makiisa sa mga programang may kaugnayan sa paghahanda sa panahon ng kalamidad.
- Alamin ang mga *emergency o hotline numbers* na maaaring tawagan.
- Sumunod sa babala at panawagan ng *School Disaster Risk Reduction Management (SDRRM)*.

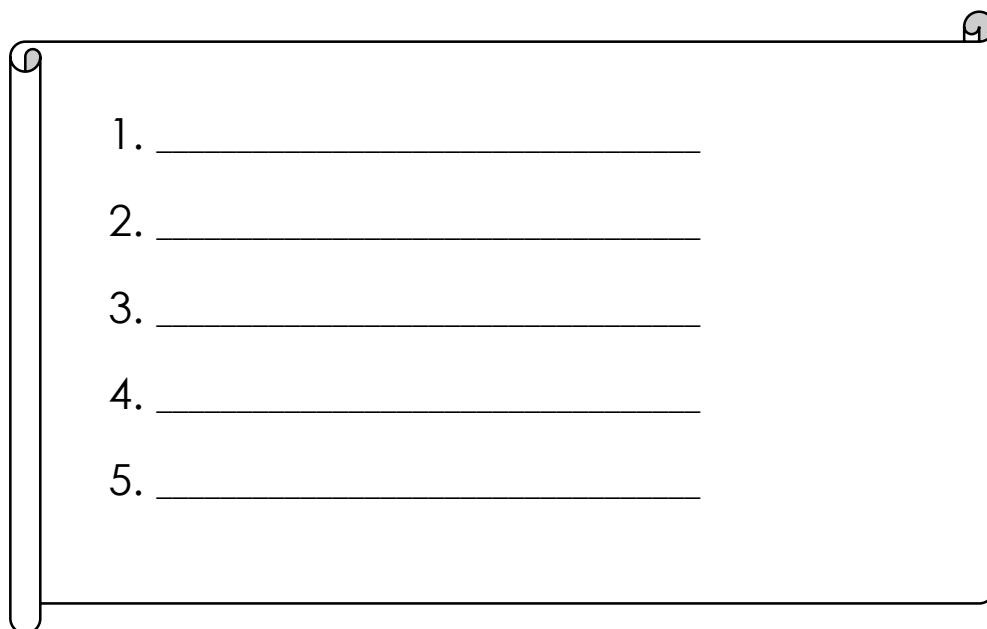
Pagyamanin

- A. Isulat ang mga dapat gawin bilang paghahanda sa panahon ng kalamidad.

- B. Hanapin sa *crossword puzzle* ang limang salitang may kaugnayan sa kalamidad. Kulayan ang nahanap na salita. Isulat ito sa ibaba.

p	a	g	s	a	b	o	g	n	g	b	u	l	k	a	n
e	w	a	u	b	u	r	o	l	i	l	o	i	a	g	a
r	i	s	n	k	a	p	a	t	a	g	a	n	l	a	n
o	l	a	o	p	a	i	r	j	k	l	m	d	e	m	a
a	b	a	g	y	o	o	y	o	h	a	r	o	s	i	y
r	a	h	i	y	o	n	b	u	s	i	n	l	a	s	e
a	h	a	a	l	a	b	a	e	r	y	t	o	i	p	i
r	a	l	o	s	s	v	b	n	h	u	y	o	p	l	e
o	r	a	s	a	n	s	u	s	i	e	r	a	s	g	o

1. _____
2. _____
3. _____
4. _____
5. _____

C. Tingnan ang nasa larawan. Lagyan ng tsek ang kahon kung ito ay wastong gawain o pagkilos sa panahon ng kalamidad.

1.

☐

2.

☐

3.

☐

4.

☐

5.

☐

D. Kulayan ng pula ang payong kung tama ang pangungusap at dilaw kung mali.

1. Upang maiwasan ang hindi mabuting epekto at bunga ng mga kalamidad, tayo ay dapat maging handa sa lahat ng oras.

2. Pumasok si Ana sa paaralan kahit malakas na ang ulan at hangin sa labas.

3. Tumakbong palabas ng bahay si Lito habang lumilindol.

4. Maaaring malaman ang impormasyon ukol sa sama ng panahon sa radyo, telebisyon o internet.

5. Pare-pareho ang mga gawain ng mga tao sa panahon ng kalamidad.

- E. Sumulat ng isang pangungusap na nagpapakita ng wastong pagkilos sa panahon ng kalamidad. Isulat ito sa loob ng kahon.

lindol

bagyo

pagsabog ng
bulkan

baha

F. Itambal ang mga wastong gawain /pagkilos sa panahon ng kalamidad.

c.

a.

b.

c.

d.

e.

G. Piliin ang tamang sagot. Lagyan ng tsek ang kahon ng tamang sagot

1. Papasok ka sa paaralan, nakita mong makulimlim at maiitim ang mga ulap. Ano ang dapat mong dalhin?

	payong
	<i>flashlight</i>
	sapatos

2. May mga natural na kalamidad ang nararanasan sa komunidad, maliban sa

	brown out, sunog
	bagyo, baha
	kulog, kidlat

3. Naramdaman mo ang pagyanig ng lupa habang nasa loob ka ng bahay, wala kang kasama dahil nasa trabaho ang iyong nanay, ano ang dapat mong gawin?

	sumigaw at umiyak
	sumilong sa matatag na mesa
	tawagin ang nanay

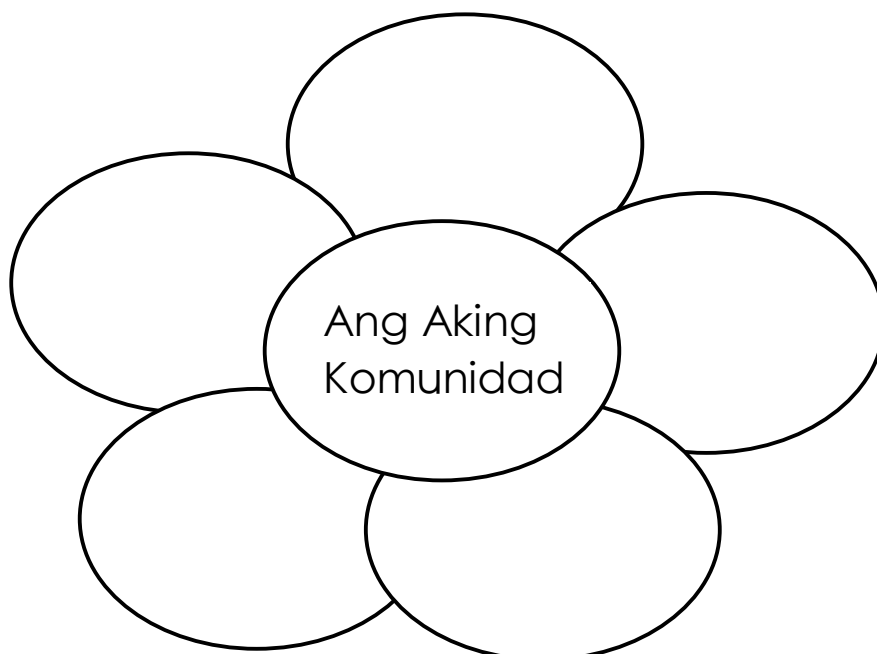
4. Anong sakit ang maaaring makuha kung ikaw ay maglalaro sa tubig baha.

	dengue
	lagnat
	leptospirosis

5. Habang nagka-klase, nakaamoy ka na parang may nasusunog na gamit, ano ang iyong gagawin?

	Ipagbigay alam ito sa guro
	Huwag itong pansinin
	Sabihin sa katabi

- H. Bilang isang mag-aaral, isulat sa *petal web* ang mga maaari mong maitulong upang maiwasan o mabawasan ang pagbaha sa inyong komunidad.

Isaisip

Punan ng tamang salita ang kahon base sa iyong napag-aralan. Pumili sa mga salitang nasa ibaba.

1. Ang

--	--	--	--	--	--	--	--	--

 ulad ng lindol, sunog, baha, bagyo at pagsabog ng bulkan ay maaaring magdulot ng malaking pinsala sa buhay at ari-arian ng mga tao.
2. Bilang paghahanda sa parating na bagyo, maaari tayong makinig sa radyo o manood ng

--	--	--	--	--	--

 sa telebisyon.
3. Upang maiwasan ang pagbaha, linisin ang mga estero at

--	--	--	--	--

 sa bahay at komunidad.
4. Ugaliing ipasuri ang mga linya ng kuryente upang maiwasan ang

--	--	--	--	--

.
5. Ang duck, cover at hold ay paghahanda sa pagdating ng kalamidad tulad ng

--	--	--	--	--	--	--

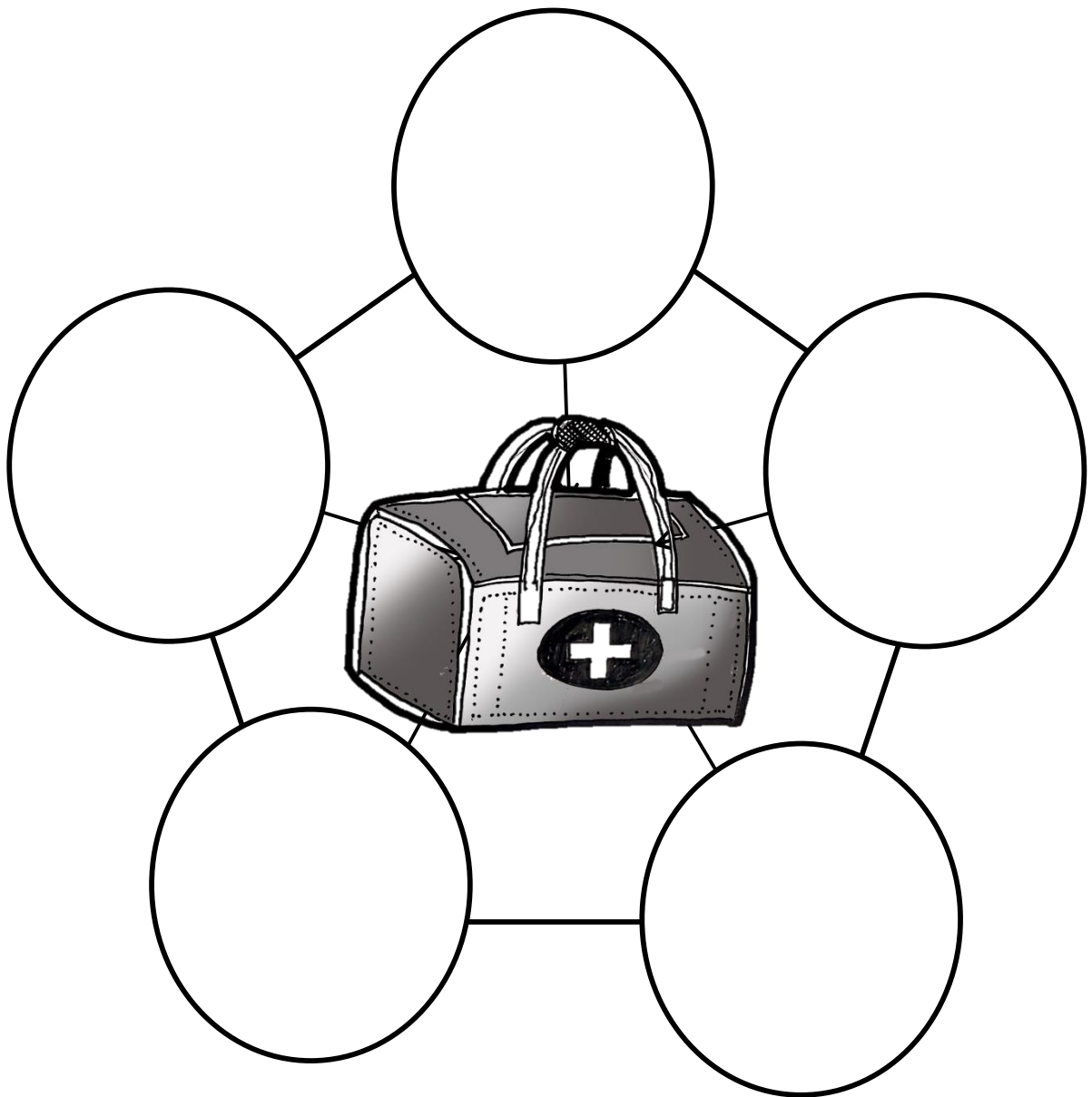
lindol	kanal	balita
kalamidad	sunog	bagyo

Isagawa

Bilang paghahanda sa pagdating ng kalamidad, ano-ano ang maaaring ilagay sa loob ng *emergency kit*?

Isulat sa loob ng bilog ang iyong sagot.

Tayahin

Lagyan ng ☒ ang mga ginagawa mo upang maiwasan ang pinsala na maaaring mangyari sa panahon ng kalamidad.

Ginagawa ito	Lagi	Minsan	Hindi
1. Nagtatapon ng basura sa wastong lagayan.			
2. Nagtatanim ng mga gulay sa bakuran.			
3. Naghahanda ng <i>emergency kit</i> .			
4. Nakikiisa sa <i>Earthquake drill</i> ng paaralan.			
5. Alamin ang <i>evacuation area</i> at <i>hotline numbers</i> kung saan maaaring lumikas at tumawag sa oras ng kalamidad.			

Karagdagang Gawain

Iguhit ang 😊 kung kaya mong gawin bilang paghahanda sa panahon ng kalamidad at ☹️ kung hindi mo kayang gawin.

- ___ 1. Magkumpuni ng mga sirang linya ng kuryente
- ___ 2. Maglinis ng bakuran.
- ___ 3. Magtanim ng gulay sa paaralan at komunidad.
- ___ 4. Gumawa ng kulungan ng mga alagang hayop.
- ___ 5. Ibaon sa lupa ang mga nabubulok na basura upang maging pataba.

Susi sa Pagwawasto

<p>Subukin</p> <p>baha lindol sunog bagyo pagsabog ng bulkan</p>	<p>Balikan</p> <p>Macaring iba-iba ang sagot ng mga bata</p>	<p>Tukasin</p> <p>1. d 2. c 3. b 4. b 5. a</p>	<p>Pagymamanin</p> <p>A Macaring iba-iba ang sagot ng mga bata</p>
<p>B</p> <p>baha lindol Sunog bagyo Pagsabog ng bulkan</p>	<p>C</p> <p>1. v 2. x 3. v 4. x</p>	<p>D</p> <p>1. pula 2. dilaw 3. dilaw 4. pula 5. pula</p>	<p>E</p> <p>Macaring iba-iba ang sagot ng mga bata</p>
<p>F</p> <p>1. c 2. a 3. b 4. e 5. d</p>	<p>G</p> <p>1. payong 2. kulog, kidlat 3. Sumilong 4. leptospirosis 5. Ipagbigay alam</p>	<p>H</p> <p>Macaring iba-iba ang sagot ng mga bata</p>	<p>Isaisip</p> <p>1. kalamidad 2. balita 3. kanal 4. sunog 5. lindol</p>
<p>Isagawa</p> <p>1. Tubig Gamot Ready made na pagkain Flashlight Damit Cellphone bandaid</p>	<p>Tayahin</p> <p>1. lagi 2. lagi 3. lagi 4. lagi 5. lagi</p>	<p>Karagdagan Gawain</p> <p>1. 😊 2. 😊 3. 😊 4. 😊 5. 😊</p>	

Sanggunian

Cruz, Gloria M. Capunitan Charity A. dela Rosa, Emelita C. Arrobang Leo, F. Janda Lerma V. "Kapaligiran at Uri ng Panahon sa Aking Komunidad" *Araling Panlipunan, Kagamitan ng Mag-aaral, Baitang 2* (Vibal Publishing House Inc., 2013) 90-93.

Cruz, Gloria M. Capunitan Charity A. dela Rosa, Emelita C. Arrobang Leo, F. Janda Lerma V. "Kapaligiran at Uri ng Panahon sa Aking Komunidad" *Araling Panlipunan, Patnubay ng Guro, Tagalog, Baitang 2* (Vibal Publishing House Inc., 2013) 28-34.

Forniz, Grace M., Jimeno, Ruby TN., Menese, Sonny F. Jr., Evangelista, Teresita T., Santos, Genia V., Sabas, Julia B., Pena, Rhodora B., Ampong, Amphy B., "Edukasyong sa Pangkalusugan, Kagamitan ng Mag-aaral, Baitang 4 (DepEd-ICS, 2015) 385-406

Para sa mga katanungan o puna, sumulat o tumawag sa:

Department of Education - Bureau of Learning Resources (DepEd-BLR)

Ground Floor, Bonifacio Bldg., DepEd Complex
Meralco Avenue, Pasig City, Philippines 1600

Telefax: (632) 8634-1072; 8634-1054; 8631-4985

Email Address: blr.lrqad@deped.gov.ph * blr.lrpd@deped.gov.ph